

Maryna Baditsa,
*PhD (Candidate of Pedagogical Sciences), teaching assistant, Department of Preschool Education,
Kryvyi Rih Institute of State Higher Educational Institution "Kryvyi Rih National University"
54, Prospekt Naharyna, Kryvyi Rih, Ukraine*

TRAINING FUTURE PRESCHOOL TEACHERS FOR PROFESSIONAL AND CREATIVE ACTIVITY BY MEANS OF PRODUCTIVE TECHNIQUE

The article is concerned with the technique of forming creative artistic abilities in university students while teaching the course "Fundamentals of Fine Art with the Procedure of Supervising Children's Graphic Activity"; a set of creative tasks within project artistic and creative activity is introduced. The urgent character of its implementation is determined by the fact that contemporary society more than ever requires extraordinary, vivid, creative people, who independently estimate the priorities of their personal and professional development, are committed to continuous self-improvement, capable of generating new ideas, making non-standard decisions in complicated situations. It is proved that fine art is an important factor of future preschool teacher's personality development, due to its flexibility it develops visual and sensory experience, deepens knowledge, affects the emotional and sensual sphere by means of major artistic devices associated with visual perception (colour, shape, space). The group of abilities under investigation is regarded as a synthesis of creative actions characterized by a conscious search for original artistic and imaginative solutions. On the basis of structural and systemic approach ideas, stages of the simulated process of creative artistic abilities formation (motivational and goal-oriented, content and procedural, evaluative and reflexive), which being interdependent and interacting can provide its integrity, were defined. In their matter, the above mentioned stages correspond to the logic of future preschool teachers training and provide gradual formation and improvement of creative artistic abilities. The algorithm of forming creative artistic abilities reflecting the dynamic nature of forming the phenomenon under study was substantiated. The defined stages of forming creative artistic abilities (motivational and informational, reproductive, reproductive and creative, projective and creative, correctional and reflective) provide the transition of the researched ability from simple way of orienting in a phenomenon, its differentiation to the emergence of a creative attitude to reproduction method and finding new actions and its implementation strategy. The technique of creative artistic abilities formation, as any systemic phenomenon, has its own dynamics, amenable to quantitative and qualitative changes in the context of overall professional development of a student as the subject of teaching and professional activity. It provides future preschool teachers' readiness to preschoolers' artistic and creative development.

Keywords: future preschool teachers' professional training, creative activity, creative artistic skills, creative tasks, productive technique.

Рецензент: доктор педагогічних наук Л. О. Савченко

Подано до редакції 07.05.2015

УДК: 378.143

Наталя Борисівна Беньковська,
*аспірант кафедри педагогіки,
Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна*

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

Формування професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи в освітньому середовищі вишу розглядається як спеціально організований педагогічний процес, що передбачає цілеспрямований вплив на всі аспекти фахової підготовки студентів, перебіг якого забезпечує прогнозований результат – досягнення запланованої мети. У статті науково обґрунтовано, що формування професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи відбуватиметься ефективно за умови реалізації таких педагогічних умов: актуалізація міждисциплінарної інтеграції фахових дисциплін; активізація інтерактивних засобів навчання студентів; моделювання спеціальних навчальних ситуацій, спрямованих на усвідомлення значущості професійних якостей для здійснення професійної діяльності.

Ключові слова: педагогічні умови, професійні якості, фахівці банківської справи, експериментальна перевірка.

Постановка проблеми. Аналіз праць українських дослідників дає змогу впевнитися, що проблемі формування у майбутніх фахівців банківської справи професійних якостей приділяється незначна увага, хоча деякі вчені наполягають на необхідності їх формування,

яскравими прикладами є роботи таких дослідників, як Ю. Балашова, В. Жулкевська, Г. Кравчук, Р. Миленкова, Т. Плісак, Б. Пшик, Г. Савченко та інші.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема реалізації курсів інтегративних навчальних та фахових

дисциплін представлена дослідженнями вітчизняних та зарубіжних дослідників: В. Андрущенко, І. Алексашина, Г. Балл, В. Бевз, В. Безрукова, М. Берулава, В. Бобров, Н. Воскресенська, К. Волинець, Р. Гуревич, А. Данилюк, Ю. Дик, Л. Канищенко, Б. Комісаров та ін.

Визначальне значення рефлексії в інтерактивному навчанні доведено вченими-психологами, які наголошують, що явища рефлексії та інтеракції є взаємозалежними і взаємостимулюючими (Е. Дубовська, М. Кларін, Н. Поливанова, В. Рубцов, С. Семьонов, М. Семенова, І. Улановська, Г. Щедровицький, О. Яркіна та ін.).

Мета статті: виявити, науково обґрунтувати та довести практичне значення педагогічних умов формування професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи.

Виклад основного матеріалу. Аналіз сучасних психолого-педагогічних досліджень дозволяє стверджувати, що найчастіше поняття «педагогічна умова» визначається як обставина, від якої залежить протікання якогось педагогічного процесу – формування або розвитку явищ. Найчастіше педагогічна умова трактується як зовнішня обставина по відношенню до явища, що досліджується.

Формування професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи в освітньому середовищі вишу ми тлумачимо як спеціально організований педагогічний процес, що передбачає цілеспрямований вплив на всі аспекти фахової підготовки студентів, перебіг якого забезпечує прогнозований результат – досягнення запланованої мети.

Педагогічними умовами, що забезпечують формування професійних якостей студентів, вважаємо спеціально створені обставини, свідомі зміни перебігу навчально-виховного процесу, які сприяють стійкій позитивній динаміці формування професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи.

Напрямами фахової підготовки студентів у сучасних вишах переважно є такі:

- виявлення зв'язку сфери особистості з особливостями структури діяльності (знання, уміння, навички);
- формування розвитку мотивів, інтересів, особливостей емоційно-вольової сфери, професійно важливих якостей фахівця у конкретній професійній діяльності протягом її опанування.

Фактори, що характеризують особливості розвитку особистості професіонала у вищій школі, можна визначити, спираючись на зміст даних напрямків. До таких факторів належать наступні: формування індивідуально-притаманних шляхів розв'язання професійних задач, формування професійних мотивів особистості, формування вірного співвідношення змістовних професійних мотивів (інтерес до професії, потреба самореалізації) та адаптивних (престиж професії, розмір заробітку).

Зміст фахової підготовки реалізується через інтегровані навчальні курси, що забезпечує системність у вивченні навчальних дисциплін, сприяє уникненню дублювання навчального матеріалу, зміцненню міжпредметних зв'язків та поліпшенню організації на-

вчального процесу і запровадженню новітніх технологій навчання.

Відповідно до нормативних джерел, *фахова підготовка* передбачає набуття студентами теоретичних знань з основ наук відповідної спеціальності і вироблення практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення професійної діяльності. Зміст фахової підготовки визначається фундаментальними навчальними дисциплінами спеціальності, навчальними дисциплінами фахового спрямування. Фахова підготовка, виходячи зі ступеневості вищої освіти, диференціюється за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями з урахуванням специфіки спеціальностей.

Навчальні дисципліни спеціальності та навчальні дисципліни фахового спрямування вивчаються протягом усього терміну навчання з дотриманням структурно-логічної послідовності підготовки фахівців відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

З поєднаних (подвійних) спеціальностей фахова фундаментальна підготовка здійснюється паралельно з обох спеціальностей і на освітньо-кваліфікаційному рівні «Бакалавр» завершується з першої спеціальності. Вивчення фахових навчальних дисциплін з другої спеціальності розпочинається з урахуванням специфіки їх поєднання і завершується на етапі підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст».

При формуванні освітньо-професійних програм з поєднаних (подвійних) спеціальностей інтегровані навчальні дисципліни фахової підготовки об'єднуються в модулі (блоки) з кожної спеціальності.

У контексті нашого дослідження важливим є те, що базовою «одиницею» фахової підготовки є професійні знання. Складність його визначається тим, що професійне знання не є однорідним, воно містить три основних компоненти: загальнопрофесійні знання, які відрізняють одну професію від іншої, науково-предметні (дисциплінарні) знання, що мають науково-технологічну природу, і суто фахові, диференційовані знання.

Відтак, висуваємо припущення, що *актуалізація міждисциплінарної інтеграції фахових дисциплін буде педагогічною умовою*, що сприятиме формуванню професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи.

Міждисциплінарна інтеграція фахових дисциплін, на нашу думку, є системою роботи викладачів і студентів у процесі навчання, що передбачає єдність цілей, функцій, змістових і структурних елементів навчальних дисциплін, сприяє узагальненню, систематизації та міцності професійних знань і формуванню цілісного професійного світогляду й гармонійно розвиненої особистості майбутнього фахівця.

У сучасних дослідженнях наявні різні підходи до класифікації міжпредметних зв'язків, а саме: змістово-методологічні, операційно-діяльнісні й організаційно-методичні.

Міжпредметні зв'язки змістово-методологічного типу класифіковано Н. Тараракою за такими критеріями: за складом наукових знань (фактологічні, понятійні, теоретичні), за знанням про спосіб наукового пізнання та світоглядною спрямованістю (філософські, історико-наукові, політико-економічні, етичні, естетичні, правові), за спільністю змістових елементів навчальних дисциплін (об'єктивні, методичні, теоретичні).

Операційно-діяльнісні міжпредметні зв'язки діляться за способами практичної діяльності у використанні теоретичних знань (репродуктивні, конструктивні, творчі), за способами навчально-пізнавальної діяльності (суто навчальні, розвивальні, організаційно-пізнавальні).

Організаційно-методичні міжпредметні зв'язки розглядають за способами засвоєння знань (репродуктивні, пошукові, творчі), за широтою здійснення (міжкурсів, внутрішньоциклові, міжциклові), за часом здійснення (наступні, супутні, перспективні), за способом взаємозв'язку предметів (односторонні, двосторонні, багатосторонні), за тривалістю реалізації (епізодичні, постійні, систематичні) [7].

Дотримуючись думки І. Козловської, можна підсумувати, що *інтеграція* передбачає врахування багатоманітності ознак елементів, які інтегруються, причому в процесі накопичення кількісних ознак і виникнення нової якості зберігаються індивідуальні риси інтегрованих елементів (принцип єдності, якості та кількості). Інтеграція знань наочніше показує їх доцільність. Закономірність, необхідність і випадковість у контексті використання інтегрованих знань виражаються повніше [2].

Обґрунтовуючи доцільність актуалізації міждисциплінарної інтеграції фахових дисциплін у процесі підготовки майбутніх фахівців банківської справи, слід зупинитись детально на практичному аспекті інтегративного підходу.

Під час розробки напрямів міжпредметної інтеграції фахових дисциплін будемо спиратись на думку І. Бега, який зауважував, що втілення інтеграції як дидактичного принципу в навчальних предметах полягає у формі їхнього об'єднання і представлення єдиним цілим. Йдеться про конструювання інтегрованих навчальних курсів, на основі яких і повинен розгортатись відповідний навчальний процес. Науковець рекомендує для реалізації ідеї складання інтегрованих курсів два положення, як-от: визначити, яким чином методично правильно подати цілісну картину досліджуваних феноменів, його межі, рівні; відповідно до цієї мети, корегувати форму представлення системи наукових знань у інтегрованих навчальних курсах, які б були дидактично оформлені в кожному навчальному предметі [1].

В контексті нашого дослідження принциповими положеннями вважаємо такі напрями міждисциплінарної інтеграції: 1) поєднання декількох дисциплін у єдиний інтегрований курс; 2) посилення координації

між дисциплінами, що забезпечують фахову підготовку майбутнього фахівця банківської справи шляхом узгодження навчальних планів і програм. До організаційних форм міждисциплінарної інтеграції фахових дисциплін віднесено міжпредметні екскурсії, практичні, семінарські та індивідуальні заняття, різноманітні види виробничої практики, факультативи, міжпредметні гуртки.

Спираючись на вищезазначене, можна стверджувати, що не обов'язково вносити корективи у зміст фахових дисциплін, які викладаються майбутнім фахівцям банківської справи, досягти міждисциплінарної інтеграції можна шляхом оптимізації структурних блоків навчального матеріалу шляхом координації їх відповідно до мети дослідження – формування професійних якостей студентів.

Наскрізним засобом реалізації цієї педагогічної умови може виступити елективний спецкурс, тобто курс інтегративних фахових дисциплін як навчальний, що вивчається для поглиблення і розширення міжпредметних (інтегративних) знань, формування міжпредметних (продуктивних) умінь певного фаху, який побудований на основі різних типів, форм, способів, об'єктів міжнаукової інтеграції.

Курс інтегративних фахових дисциплін з напрямів «Економіка» та «Банківська справа» виконуватиме ряд фундаментальних функцій, а саме: поглиблення зв'язків між предметами економічної спрямованості; систематизації та узагальненні знань; розвитку науково-економічного мислення; гуманізації освіти; диференціації навчання; регіоналізації освіти; оновлення змісту навчання; профорієнтації.

Обґрунтовуючи наступну педагогічну умову формування професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи, було ураховано те, що ця професія належить до групи професій типу «людина-людина», а, відтак, її ефективність з-поміж іншого визначається ефективністю комунікації між її суб'єктами. Формування професійних якостей студентів, що визначають успішність професійних контактів з довколишніми, уможливується посиленням уваги до використання комплексу інтерактивних засобів навчання. У зв'язку з цим, педагогічною умовою визначено активізацію інтерактивних засобів навчання студентів.

Вивчення філософських, психологічних і педагогічних джерел щодо концептуальних підходів до організації інтерактивного навчання дало змогу дослідниці Н. Павленко визначити *«інтерактивні педагогічні технології»* як педагогічні технології, що передбачають стимулювання позитивної рефлексії в умовах активної взаємодії учасників навчально-виховного процесу та спрямовані на активізацію навчально-пізнавальної діяльності, виховання та особистісний розвиток кожного учня [4].

Нам імponує думка О. Комар [3], яка зазначає, що під терміном *«інтерактивність»* розуміють принцип побудови та функціонування педагогічного, пси-

хологічного, комп'ютерного тощо спілкування в режимі діалогу.

Дослідниця наголошує, що інтерактивним є навчання, що передбачає міжособистісне педагогічне спілкування у процесі навчання, таку організацію процесу ефективної комунікації, в якій учасники процесу взаємодії мобільні, відкриті й активні, а навчальний процес відбувається тільки шляхом постійної, активної взаємодії всіх учасників.

У контексті нашого дослідження принципової значущості набуває наукова позиція А. Полякова [5], який зазначає, що інтерактивні методи і форми навчання дозволяють інтенсифікувати процес розуміння, засвоєння і застосування знань при вирішенні професійних завдань. Ефективність забезпечується за рахунок активного включення студентів у процес не тільки отримання, але й безпосереднього використання знань. Досвід і знання студентів слугують джерелом професійного зростання, взаємонавчання, взаємозбагачення, що підвищує їхню мотивацію та сприяє більшій продуктивності навчання. Використання цих методів, як вважає автор, забезпечує не тільки набуття знань, умінь і навичок, але й розкриття потенційних можливостей студентів, є умовою становлення і вдосконалення компетентності через включення суб'єктів педагогічного процесу в осмислене переживання індивідуальної та колективної діяльності для накопичення досвіду усвідомлення і прийняття цінностей.

Таким чином, *інтерактивні методи навчання* є імітацією інтерактивних видів діяльності, які застосовуються в громадській та державній практиці демократичного суспільства. Їх застосування сприяє активному засвоєнню навчальної інформації, розвитку особистісної рефлексії, засвоєнню досвіду навчальної взаємодії, розвитку вмінь аналізу й самоаналізу в процесі групової рефлексії, розвитку здібності вирішувати конфлікти, формуванню мотиваційної готовності до міжособистісної взаємодії як в навчальних, так і в професійних ситуаціях.

Саме з вищезазначеним пов'язана правомірність висування педагогічної умови – моделювання спеціальних навчальних ситуацій, спрямованих на усвідомлення значущості професійних якостей для здійснення професійної діяльності.

Поглибленню мотивації професійного становлення майбутніх фахівців банківської справи та формуванню професійних якостей сприяє занурення студентів до професійної діяльності за допомогою імітації ситуацій професійної взаємодії з метою ефективного вирішення професійних завдань.

З'ясовано, що *інтерактивне ігрове моделювання* відрізняють від традиційного способу організації навчання такі особливості:

- забезпечується примусова (вимушена) активність, суть якої в тому, що студент вимушений бути активним, незалежно від того, бажає він цього чи ні;

- активність носить не короточасний (епізодичний) характер, вона актуалізується впродовж усієї діяльності студента;

- студенти постійно взаємодіють один з одним та з викладачем за допомогою прямих і зворотних зв'язків;

- широко використовується самостійна творча діяльність у випадках підвищеного ступеня мотивації [6].

Розмаїття імітаційних форм роботи може бути представлено комплексом спеціальних навчальних ситуацій, моделювання яких забезпечує певну мету.

Розробляючи напрями практичної реалізації принципів інтерактивного навчання майбутніх фахівців банківської справи, робимо припущення, що доцільно використовувати такі методи:

- сенсово-ціннісні ситуації, що спонукають студентів до формування усвідомленого та відповідального ставлення до власної професійної компетентності, професійної та корпоративної культури;

- мотиваційно-рефлексивні ситуації, які актуалізують особистісні мотиви поведінки в різноманітних видах професійної діяльності, вимагають аналізу ситуацій та дозволять визначити саме ті професійні якості, на які слід спрямувати зусилля;

- проектні ситуації, що спонукають студентів до усвідомлення правильності власних дій, їх значущості для довколишніх, сприяють ухваленню грамотних рішень, прогнозуванню можливих наслідків власної діяльності, визначенню їх перспектив;

- креативні ситуації-тренінги, що спрямовані на розкриття творчого потенціалу студентів для вирішення життєвих проблем, формують навички інноваційного бачення проблем та альтернативних шляхів їх розв'язання.

Реалізація педагогічних умов формування професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи забезпечить стійку позитивну динаміку сформованості професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи.

Здійснений на констатувальному етапі експерименту діагностувальний зріз свідчить про те, що 80,2% респондентів групи ЕГ (експериментальна група) та 79,8% групи КГ (контрольна група) опинились на низькому рівні сформованості професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи. Середній рівень притаманний 12,3% респондентів групи ЕГ та 12,5% групи КГ. Високого рівня досягли 7,5% респондентів групи ЕГ та 7,7% - групи КГ.

Показники рівнів сформованості професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи на констатувальному та прикінцевому етапах дослідно-експериментальної роботи значно підвищилися в ЕГ. У КГ показники майже не змінилися. Так, на 2,9% збільшилася кількість респондентів ЕГ із високим рівнем (у КГ показники однакові); на 50,9% - з середнім рівнем (у КГ - на 1%); на 53,8% зменшився показник низького рівня в ЕГ (у КГ - на 1%).

Метою опрацювання результатів експериментального дослідження за допомогою статистичних методів було встановлення розбіжності кінцевого стану рівня сформованості професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи у процесі фахової підготовки (після проведення експериментальної роботи) експериментальної та контрольної груп. Було визначено емпіричне значення критерію χ^2 порівняння контрольної групи на констатувальному етапі та прикінцевому етапі дослідно-експериментальної роботи.

Емпіричне значення критерію χ^2 такого порівняння у контрольній групі складає 0,044, що є менше за кри-

тичне значення $\chi_{0,05}^2 = 5,99$ ($0,044 < 5,99$). Отже, в контрольній групі за період проведення формувального експерименту не відбулося значних змін у рівні сформованості професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи, тому що досі не проводилась цілеспрямована експериментальна робота з досліджуваної теми.

Висновки. Отже, з ймовірністю у 95% можна стверджувати, що зміни, які відбулися в рівні сформованості професійних якостей майбутніх фахівців банківської справи експериментальної групи, є достовірними, статистично значущими та відбулися у результаті апробації педагогічних умов формування цих якостей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І. Д. Інтеграція як освітня перспектива / І. Д. Бех // Початкова школа. – 2002. – №5. – С. 5 – 6.
2. Козловська І. М. Теоретичні та методичні основи інтеграції знань учнів професійно-технічної школи: дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук / І. М. Козловська // спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – К., 2001. – 464 с.
3. Комар О. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивних технологій: дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук зі спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / О. Комар. – Черкаси, 2011. – 345 с.
4. Павленко Н. О. Інтерактивні педагогічні технології у професійній діяльності вчителя початкових класів: методичні рекомендації для студентів спеціальності 7.010102 – “Початкове навчання” / Н. О. Павленко. – Полтава, 2007. – 35 с.

REFERENCES

1. Bekh, I. D. (2002). *Intehratsiia yak osvithnia perspektyva [Integration as an educational perspective]*. Kyiv: Pochatkova shkola [in Ukrainian].
2. Kozlovskaya, I. M. (2001). *Teoretychni ta metodychni osnovy intehratsii znan uchniv profesiino-tekhnichnoi shkoly [Theoretical and methodological foundations of knowledge integration of vocational-technical school]*. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
3. Komar, O. (2011). *Teoretychni ta metodychni zasady pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly do zastosuvannia interaktyvnykh tekhnolohii [Theoretical and methodological principles of training of primary school teachers to use interactive technologies]*. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Cherkasy [in Ukrainian].
4. Pavlenko, N. O. (2007). *Interaktyvni pedahohichni tekhnolohii u profesiinii diialnosti vchytelia pochatkovykh klasiv [Interactive educational technology in professional activities of primary school teacher]*. Poltava: Pochatkove navchannia [in Ukrainian].

5. Поляков А. Педагогічні умови мотивації професійного зростання студентів педагогічних університетів у процесі неперервної освіти: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук, зі спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / А. Поляков. – Харків, 2008. – 278 с.

6. Рибачук А. В. Особливості застосування педагогічних технологій у процесі фахової підготовки майбутніх юристів / А. В. Рибачук. – Вінниця, 2009. – 35 с.

7. Тарарака Н. Г. Міжпредметні зв'язки вокально-хорових дисциплін у фаховій підготовці майбутнього вчителя музики: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук / Н. Г. Тарарака // спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Харків, 2008. – 233 с.

5. Poliakov, A. (2008). *Pedahohichni umovy motyvatsii profesiinoho zrostantia studentiv pedahohichnykh universytetiv u protsesi neperervnoi osvity [Pedagogical conditions of motivating professional growth of students of pedagogical universities in the process of lifelong learning]*. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

6. Rybachuk, A. V. (2009). *Osoblyvosti zastosuvannia pedahohichnykh tekhnolohii u protsesi fakhovoi pidhotovky maibutnikh yurystiv [Features of the application of educational technology in the professional training of future lawyers]*. Vinnytsia [in Ukrainian].

7. Tararaka, N. H. (2008). *Mizhpredmetni zv'iazky vokalno-khorovykh dystsyplin u fakhovii pidhotovtsi maibutnoho vchytelia muzyky [Intersubject ties of vocal and choral disciplines in professional training of future music teacher]*. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

*Наталья Борисовна Беньковская,
аспирантка кафедри педагогіки,
Южноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського,
ул. Старопортофранківська, 26, г. Одеса, Україна*

ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНАЯ ПРОВЕРКА ЭФФЕКТИВНОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КАЧЕСТВ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ БАНКОВСКОГО ДЕЛА

В современных педагогических исследованиях, связанных с проблемами совершенствования функционирования педагогических систем, повышения эффективности образовательного процесса, одним из аспектов, вызывающих наибольший интерес, является выявление, обоснование и проверка педагогических условий, обеспечивающих успешность осуществляемой деятельности. Педагогическими условиями, обеспечивающими формирование профессиональных качеств будущих специалистов банковского дела, считаем специально созданные обстоятельства, сознательные изменения учебно-воспитательного процесса, которые способствуют устойчивой положительной динамике формирования профессиональных качеств этих специалистов. Формирование профессиональных качеств будущих специалистов банковского дела в образовательной среде ВУЗа мы толкуем как специально организованный педагогический процесс, который предполагает целенаправленное воздействие на все аспекты профессиональной подготовки студентов, течение которого обеспечивает прогнозируемый результат – достижение намеченной цели. В статье научно обосновано, что формирование профессиональных качеств будущих специалистов банковского дела будет происходить эффективно, если реализовать в процессе их профессиональной подготовки такие педагогические условия, а именно:

- актуализацию междисциплинарной интеграции профессиональных дисциплин;
- активизацию интерактивных средств обучения студентов;
- моделирование специальных учебных ситуаций, направленных на осознание значимости профессиональных качеств для осуществления профессиональной деятельности.

Ключевые слова: педагогические условия, профессиональные качества, специалисты банковского дела, экспериментальная проверка.

*Natalia Benkovska,
postgraduate student, Department of Pedagogy,
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky,
26, Staroportofrankivska Str., Odesa, Ukraine*

EXPERIMENTAL VERIFICATION OF EFFECTIVENESS OF IMPLEMENTING PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR FUTURE BANKING SPECIALISTS' PROFESSIONAL QUALITIES FORMATION

The formation of future banking specialists' professional qualities in a higher educational environment we interpret as a specially organized pedagogical process that provides meaningful impact on all aspects of professional training of students, the course, which provides a predictable result - achieving the planned goals. The pedagogical conditions, which provide the formation of students' professional qualities, are specially created circumstances, conscious changes of the educational process, which promote the formation of stable positive dynamics of future banking specialists' professional qualities. Interdisciplinary integration of professional disciplines, in our opinion, is a system of interaction between teachers and students in the training process, which provides the unity of purposes, functions, content and structural elements of educational disciplines, promotes generalization, systematization and profoundness of professional knowledge and a cohesive professional outlook, as well as harmoniously developed personality of a future specialist. Interactive teaching methods are simulated interactive activities, which are used in public and state practice of democratic society. They promote active assimilation of new information, the development of personal reflection, obtaining experience of interaction in the educational process, the development of skills of analysis and introspection in the process of group reflection, the development of the ability to resolve conflicts, the formation of motivational readiness for interpersonal interaction in the educational process and professional situations. The immersion of students into professional activities by means of simulating situations of professional interaction aiming at efficient solution of professional problems promotes the deepening of future banking specialists' professional motivation and the formation of their professional qualities. It is scientifically proved that the formation of future banking specialists' professional qualities will be effective due to implementing the following pedagogical conditions into the educational process: updating of interdisciplinary integration of professional disciplines; activation of interactive teaching methods; implementing of case study method aimed at understanding the importance of professional competencies for future work.

Keywords: pedagogical conditions, professional qualities, banking specialists, experimental verification.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Г. Х. Яворська

Подано до редакції 15.05.2015